

Uredništvo i uprava
ZAGREB, MASARYKOVA 28a
Telefon 67-88
Uredništvo in uprava
za Slovenijo in Slovenski del
Italjske Krajine
LJUBLJANA, Erjavčeva 4a

ISTRANA

Pretpatnici i čitatelji! Ne zaboravite da je listrac potrebna, da bi nam bez toga našega jedinoga lista bilo još gore nego što nam je nama i našima. Zato propagirajte Istru!

GLASILO SAVEZA JUGOSLOVENSKIH EMIGRANATA IZ JULIJSKE KRAJINE

V OBRAMBI VERE

Ljubljana, jan. 1938. (Agiš). — Cerkev je v zadnjih letih preživela vrsto zelo občutljivih udarcev na raznih delih sveta; v raznih državah in to celo v takih, kjer je imela preje izredno moč in vpliv. Naj se spomnimo le Mehike, da ne omenjamo Rusije, v zadnjem času pa Španije in Nemčije. Jasno je torej, da je takoj dvignila svoj glas in se postavila za stare pravice, ki so ji bile odvzete. V tem oziru je bila zelo glasna in njene zahteve in obtožbe so imele najširši značaj, segle pa v najširšo javnost kot je danes sploh mogoče.

Ni naš namen razmotrivati vprašanje o upravičenosti ali neupravičenosti nastopu preganjancev ali »preganjancev« in o upravičenosti ali neupravičenosti odpora cerkve in njenih najvišjih predstavnikov. Zanima nas pri tem popolnoma drugo, vprašanje, ki se nas, oziramo naših rojakov, neposredno tiče. Tu pa moramo že takoj v začetku ugotoviti, da ni najti one vzporednosti akcije in reakcije, ki jo lahko zasledimo v drugih slučajih preganjanja vere, bolje: zatiranja verske svobode. Res je, da v našem slučaju ne gre za kakav veličanstvo in bogastva, ki bi bila s tem v zvezi, to je s preganjanjem, otkrivanja, kar je slučaj v skoro vseh drugih primerih in ima tako odpor cerkve v teh primerih tudi svojo materialno stran, ki je ni moči preiti.

Razmere, ki vladajo v Primorju v verskem oziru, so nam vsem več ali manj znane in ni potrebno, da bi o njih obširneje govorili. Ko so se izpraznili škofovski sedeci, kjer so sedeli domači mošnje, je poleg tega pričelo primanjovati domače duhovščine, a tudi oznanjevanje nauka v kraji, kjer so se pastirovali domači dušni pastiri, je bilo omejeno in često onemogućeno. Razvoju v tem oziru smo sledili in sledimo. In, ko ne bi bilo ene same javne akcije za obrambo verske svobode pri nas v Primorju, ki je imela med nami najveći odziv, bi lahko stali danes v obtožbo do onih, katerim je naložena skrb in vodstvo za versko vzgojo ljudstva, da niso storiili v tem slučaju svoje dolžnosti. Pa še smo pripravi, da je tudi, brez ozira na ta slučaj, naša obtožba upravičena. Nečemo pri tem opozarjati na škodo, ki jo trpi vera kot taka, nečemo se spuščati dalje, v razmotrivanje dogmatičnih in etičnih vprašanj, ki so s tem v zvezi, ampak namenu imamo le opozoriti na škodo in muke, ki jih mora ljudstvo prenašati kot nacionalna skupnost, kar prilijata zlasti v slučaju kot je naš, do izraza.

V zadnjem času je zlasti zaostren spor, ki zadeva vero in Cerkev, nastal v Nemčiji. Kakor v vseh drugih večjih slučajih, je Cerkev tudi v tem povzdignila svoj glas in ostro obsodila versko preganjanje. Celo noveletni govor papeža je bil v glavnem posvećen temu problemu. Stališče, ki ga je zavzel v tem slučaju vrhovni poglavar cerkve, se nam zdi tako zelo važno in tudi za nas pomembno, da ga bomo v glavnih obrisih citirali. Spoznali bomo tako, da se nam in našim rojakom godi v tem slučaju krivica, katere ne moremo razumeti.

V uvodnih besedah najprej ugotavlja papež sledeće: Treba je ugotoviti eno dejstvo, veliko in geografsko zelo obsežno in tudi zelo boleće v pravem pomenu besede: to je bolestinno in zelo mučno dejstvo verskega preganjanja v Nemčiji. Hoćemo namreć dati stvarom pravo ime, da ne bo veljalo o nas stari zgodovinski res: »prava imena stvarom smo zapravili«. Ne, nismo izgubili pravih imen, hoćemo dati stvarom pravo ime: v Nemčiji je pravó versko preganjanje. — Že dolgo časa se govori in se vzbujaju vera, da ni preganjanja; vemo pa, da je in da je hudo: da, redko kadaj je bilo tako preganjanje tako hudo, groćeće, mućno, žalostno v svojih najglobljih učinkih. Je to preganjanje, pri katerem ne manjka niti našija, niti groćenj, ne prećkane zvjivaćnosti in potvorbe. Mi ne delamo politike...

ZANIMANJE ENGLEZA ZA JUŽNI TIROL
U Engleskoj se sve više bave manjinskim problemima

Premda je Tirol raspolovljen u sjeverni austrijski i južni talijanski Tirol ili Trentin, on je ipak Englezima vrlo dobro poznat, naroćito kao turistićki kraj. Često se u Londonu susreće pravi tirolski šejir s perom, djevojke u originalnim tirolskim »dirndlama«, a u londonskim gostionicama se često sakupljaju mnogobrojni slušaťelji da ućuju u originalnoj tirolskoj muzici sa jodlerima. Među širim masama nije Tirol tako poznat, a naroćito nije poznat njegov sadašnji politićki položaj, ali među novinarima, knjićevnicima i politićarima ima vrlo mnogo ljudi koji vrlo dobro poznaju sadašnje stanje Južnog Tirola i prilike Nijemaca u njemu. Ućesnici lanijskoga Manjinskoga kongresa u Londonu prićuju kako je, uz ostale probleme, vrlo dobro poznat i problem Južnog Tirola i kako je to pitanje bilo naroćito istaknuto, i to ne samo u raspravama samoga Kongresa, već naroćito u razgovorima sa raznim uglednim i uticajnim ljudima engleskoga politićkoga i kulturnoga života. To se naroćito zapalilo prigodom prijema kongresista od engleskih parlamentarnica u Westminsteru. A po mnogobrojnim intervjuima i ćlancima u engleskim novinama, došlo se dojam da se u Londonu smatra pitanje Južnog Tirola jednim od najvaćnijih manjinskih problema. Tom prilikom je istaćina i vaćna ćlanica da su Tirolci pred 127 godina (baš kao i Istrani) prvi ustali da se oslobode Napoleonovog vojnićkog jarma dok je još skoro ćijela Evropa bila pod Napoleonovom ćakom. Tada je,

naime engleski pjesnik William Wordsworth proćasio tirolskog narodnog junaka Andreja Hofera i postavio junaštvo i poćtovnost Tirolaca ostalom svijetu za uzor. I baš u vezi s tom tradicijom, englesko javno mnjenje ima razumljiviju i današnje borbe kao predznak jedne veće borbe kada će se sukobiti sila i pravo. Kako je dobro poznat Južni Tirol i kakove simpatije ućuju Tirolci svjedoći nam i najveće djelo engleskog estetićara Sachevedale Sitwela »Ples živih i mrtvih« u kojem taj pisac tvrdi da jedine izvorne istinske žive umjetnosti treba traćiti u visokim alpskim gorama i to baš u visokim tirolskim naseljima gdje svaki kućan prećstavljaju naselima no umjetnićko shvatanje bez ikakve moderne jedinićkosti. Na svim kućama, kaže taj pisac, su originalni ukrasi živog ćvijeca, pa su čak i ograde dvorišta malo umjetnićko djelo.

Krajem rujna je profesor St. Andrews sveućilišta u Londonu D. E. Innes predavao o granici na Brenneru. Naglasio je da taj gorski prelaz nije još nikada u povijesti ćtino li historijsku ni politićku granicu i kako je poznatim Londonskim ugovorom od 25 travnja 1914 obećan Italiji za njezin uzatak u rat. Time je 220.000 Nijemaca, 9400 retomranskih Ćlanina i samo 7000 Talijana došlo pod Italiju, što znaći da je 93 posto stanovništva oćrgnuto iz svoje nacionalne države da se može iskupiti Londonski pakt na Brenneru. Predavać

je podvukao da su time pogaeñe dvije baćke Wilsonovih načela, naime taćka 9 o granicama država u suglasju sa narodnosnim granicama i taćka 14 po kojoj se narodi ne smiju više premjećati protiv svoje volje kao figure na šahovskoj ploći. Zatim je spomenuo razna talijanska obećanja o postupku sa manjinama koje su joj bile prepućene baš na osnovu njezine tradicionalne liberalnosti. Po tvrdnji profesora Innesa ta obećanja nisu bila ispunjena, pa spominje poznati govor iz 1926 u Rimu, gdje je bilo rećeno: »Ovu zemlju ćemo sasvim italijanizirati jer geografski i historijski pripada Italiji«.

Tom prilikom su razne engleske novine razmotrile to pitanje sa raznih gledišta, a glavna nota tih ćlanaka je bila ta da se Južni Tirol neprekidno kroz 1000 godina razvijao kao njemaćka kulturna zemlja i kako sadašnje stanje izazvuje svuda samo mrinju. Narodno su bili zapaćeni ćlanci »Sunday Timesa« i »Morning Posta«. Nekoje druge novine, koje su takodje pisale o tom predmetu, podvukle su kako su prilike njemaćkih seljaka u Južnom Tirolu oćajne, jer ih se porezima i ostalim mjerama sistematski osromaćuje. Za Julijsku Krajinu ne postoji u engleskoj javnosti još toliko razumljivajna kao za Južni Tirol, ali u posljednje vrijeme se opaća da engleska štampa posvećuje dosta pažnje i našem pitanju, sigurno i uslijed politićkih odnosa između Italije i Engleske.

J. P.

NOVA UREDITEV KREDITA V ITALIJI

Po uredbah za zašćito štednje in za ureditev kreditnega poslovanja od marca meseca 1936 je vsako zbiranje prihrankov in podedeivanje kreditov v Italiji podyrženo nadzorstvu posebnega inspektorata, ki mu načeljuje guverner »Banca d'Italia« in ki podrećen posebnemu odboru, katerega tvorići finanćni, korporacijski in poljedelski minister in ki mu predseduje sami načelnik vlade.

Z novo uredbo je bila uvedena stroga hierarhija denarnih zavodov. Nekakšno privilegirano stališće zavzema odslej »Banca d'Italia«, ki je bila proglašena za zavod javnopravnega znaćaja. V isto kategorijo, dani s manjšimi pravicami spadajo še sledeći zavodi, katerih delokrog se razteza na vsa država: Banco di Napoli, Banco di Sicilia, Banca Nazionale del Lavoro, Istituto di S. Paolo di Torino, Monte dei Paschi di Siena, Banca Commerciale Italiana, Credito Italiano in Banco di Roma. Prvih pet imajo javnopravni znaćaj. Zadnji trije pa veljajo kot zavodi nacionalnega interesa.

Drugo kategorijo spadajo zavodi z znaćenjem »Ente morale«. Po seznanju, ki je izdala zari omenjeni inspektorat je v tej kategoriji samo 6 zavodov: I iz Genova, I iz Benetk, 3 iz Rima in I iz Sassarija.

Tretja kategorija obsega »redne kreditne zavode« in šteje 423 zavode, od katerih pa je 89 v likvidaciji.

V četrti kategorijo spadajo ljudske banke in anouimne družbe. Vpisani je 431 zavod, od katerih pa je 81 v likvidaciji.

Med »hranilnice« (Casse di risparmio) je vpisanih 91 zavod, in med zastavljavnice I reda 8. Med zastavljavnice II reda spada 22 zavoda, od teh pa je eden v likvidaciji.

Njihov obsežna je zadnja kategorija, v katero spadajo kmetijske, ljudske in poljedelske zadruge. Vpisanih jih je 1810, toda 605 jih je v likvidaciji.

Četvoro je bil ob koncu prvega polletja 1937 vpisanih 2799 zavodov, od katerih pa je bilo 276 v likvidaciji.

Na Julijsko Krajinu in Zadarsko pokrajino odpade po seznanju 215 zavodov, od katerih pa je 97 v likvidaciji, tako da jih posluje redno samo 118. V posameznih pokrajinah je bilo: v Tržaški pokrajini 28 poslujoćih in 10 v likvidaciji, v Goriski poslujoćih 45 in 30 v likvidaciji, v Puljski pokrajini 31 poslujoćih in 44 v likvidaciji, v Reški pokrajini 10 poslujoćih in 11 v likvidaciji ter v Zadrski pokrajini 5 poslujoćih in 1 v likvidaciji. Od vpisanih zavodov je bilo 129 slo-

venskih in hrvatskih, med temi pa so bili 74 v likvidaciji in le 55 jih je še redno poslovalo. Najhuše je svedo v Puljski pokrajini, kjer je kar 31 hrvatski zavod v likvidaciji in samo trije še redno poslujejo.

V Zadrski pokrajini ne posluje noben naš denarni zavod več. Slovenski denarni zavodi so po veliki većini radi politićnega pritiska zašli v likvidacijo. Najvećkrat je šlo za razne italijanske osebnosti, ki so hotele obogateti na račun slovenskih in hrvatskih ulagateljev. S tem pa niso unićile samo slovenske zavode, temveć so izpodykale ta tudi italijanski. Kaiti ljudstvo je izgubilo zaupanje v hranilnice sploh, tako da je morala na pr. tudi »Cassa centrale delle casse rurali istriane«, katero je vodil dr. Segnan, ki je bil vodja kompanije proti našim zavodom v Istri, tudi v likvidacijo kljub velikemu posojilu, ki ga je prejela od države. S tem posojilom bi se bila zgruba naših zavodov desetkrat pokrila.

Drugaeñ je bil položaj v Južnem Tirolu kjer so dobili moća, ki je razumet vaćnost denarnih zavodov in je posredoval tudi za sanacijo nemških zavodov radi zube, ki so jo utrpeli pri zamunjavri valute. Dejstvo je, da je na Južnem Tirolskem od 335 zavodov samo 64 v likvidaciji.

Juljska Krajina stoji glede zavodov v likvidaciji na prvem mestu s 48 % (torej skoro s polovico zavodov. Sledijo ji Toskana in Kalabريا (40%), Kampanja (33 %), Benećia in Abruci (30%), Piemont, Lacij in Sicilia (29%), Umbrija in Sardinia (24%), Južni Tirol (20%), Pulje (14%), Lombardija (13%), Liguriya (10%) in Lukanija (5%).

Pri zavodih z već kakor 5 milijoni lir vlog, so bile koncem prve polovice 1937 našle 53 milijarde lir, in sicer pri hranilnicah okoli 19 milijard, pri bankah nacionalnoga interesa okoli 14 milijard, pri rednih kreditnih zavodih okoli 13 milijard in pri zavodih javnoga prava okoli 7 milijard.

Tudi glede hranilnih vlog je Juljska Krajina na slabšem kakor ostale dežele. Doćim odpade v severni Italiji v Lombardiji 840 lir vlog na osebo, v Piemontu 810, v Južnem Tirolu 540 in v Benećiji 380 lir, je povprećna vloga v Juljski Krajinu

in Zadru je 320 lir na osebo. Na prvem mestu je Tržaška pokrajina s 450 lirami na osebo, sledita ji Reška s 380 in Goriska s 320 lirami.

Narućenje maštu je zopet Puljska pokrajina, kjer znaća povprećna vloga komaj 125 lir. P. P.

Pasiva talijanske trgovine

Prema službenim podacima koje je objavilo talijansko ministarstvo finansija, vrijednost talijanskog izvoza u prvih 11 mjeseci 1937 bila je 1096 mil. lira, dok je uvoz u Italiju poskoćio na 12.335 milijuna lira. U tome nije obuhvaćen izvoz u talijanske kolonije, kao ni uvoz iz talijanskih kolonija u Italiju. Talijanska trgovaćka bilanca bila je prema tome u prvih 11 mjeseci 1937 pasivna za 5.241 mil. lira. Izvoz iz Italije u talijanske kolonije iznosio je u istom razdoblju 2.302 mil. lira, dok je uvoz iz talijanskih kolonija u Italiju iznosio ukupno 320 mil. lira.

Dovršeni trgovaćki pregovori s Italijom

U prošlom broju javili smo da rad talijansko-jugoslavenskog stalnog trgovaćkog odbora poćinje 12 o m. j. u Beogradu. O pregovorima i zakljućcima dato je za javnost ovo saopćenje:

Stalni mjesoviti jugoslavensko-talijanski privredni odbor završio je danas svoj rad. Ambasador i senator Amedeo Cianini za Italiju i Milivoj Pilja, pomoćnik ministra vanjskih poslova za Jugoslaviju potpisali su danas u 11 sati u ministarstvu vanjskih poslova protokol o radu odbora u ovom zasjedanju. Ovim sporazumom odrećjen je volumen uzajamnih razmjera između dvije zemlje za ovu godinu i to na bazi kontingenata odrećjenih u protokolu, koji je potpisan u Rimu 8 VII 1937. Novim odredbama ide se naroćito za tim, da se olakša i razvije trgovaćki promet između dvije zemlje.

NARUĆITE DŽEPNI KOLEDAR »SOĆA« ZA 1938 GOD.

U njemu ćete naći sve što emigrantu treba da zna o sticanju državljanstva, o dozvolama boravka i zaposlenja, o regulisanju vojne obaveze itd. Kalendar je ukusno opremljen i stoji Din 8.-

Narućuje se na adresu: Uprava »Istre«, Zagreb, Masarykova 28a II. kat.

Dobiva se i kod svih emigrantskih društava.

Bolja porodica u Beogradu traći mladju djevojku za sve. Ako je valjana i vrijedna, može računati na polazak i u inostranstvo.

OD SOČE DO REČINE, OD TRIGLAVA DO KAMENJAKA

Gibanje prebivalstva v Trstu

Sledeća tabela prikazuje gibanje prebivalstva v Trstu in tržaški pokrajini v zadnjih treh mesecih:

Oktober:			
rojeni umrli	Trst	ostala provinca	skupaj
	270	172	442
	285	69	354
	+ 15	+ 103	+ 118
Novembar:			
rojeni umrli	Trst	ostala provinca	skupaj
	307	188	495
	288	90	378
	+ 19	+ 98	+ 117
December:			
rojeni umrli	Trst	ostala provinca	skupaj
	301	188	489
	356	118	474
	- 55	+ 70	+ 15

Davčni urad za ilirsko-bistriški okraj v Ilirski Bistrici

Reka, januarja 1938. (Agis). Ze v novembru je bil otvorjen v Ilirski Bistrici davčni urad — ufficio delle imposte — za ves ilirskobistriški okraj, ki je prej spadal pod omenjeni urad v Voloskem. S tem je brez dvoma celemu okraju storjena velika usluga, kajti do sedaj so se mogli v zadevi drž. davkov obračati davkoplačevalci vedno na Volosko, kar je zahtevalo dosti časa in denarja. Ko so obstojale še podprefektura, in je bila ta v ilirskobistriški okraj v Voloskem, so se morali ljudje tuhi po drugih opravkih večkrat obračati na Volosko. Okraj pa so bile podprefektura uklicena, in so vsa oblastava za reško pokrajino v Reki, je bilo za gotove predele reške pokrajine nujno, da se je uređila tudi zadeva z davčnim uradom.

Teška nesreća od granate

Pomer, januarja 1938. Teška nesreća se dogodila u subotu 15. o. j. u Volmama u kojoj je stradao Mj. J. Rakić, pok. Josipa, star 51 godinu iz Pomer. On inače radi u tvornici cementa, a u subotu je bio slobodan i otišao u Volme u drva. Hitijaci izvadili jedan s'okce, udario je pikomom, ali pod kokom je bila neeksplozivna granata, koja je od udara eksplozivirala i vrlo teško izranila Rakića. Kasnije je vrlo pronađen od čuvara i prevezen u bolnicu u teškom stanju.

Rakić je bio 11 godina u Buenos Airesu odakle se vratio pred godinu dana.

Pivk Franc teško zboleo

Gorica, januarja 1938. (Agis). — Glavni oboževac v črnovrnskega procesa (o katerem je naš list svojačas obširno poročal) Pivk Franc je bil obsojen od posebnega sodišča v Rimu na 26 let ječe, dosmrtno policijsko nadzorstvo in sekvester vsega premoženja. Zaporno kaznen so mu določili takole: 14 let za izdajanje rezerviranih vesti in 2 leti za razširjanje slovenskih knjig. Do sedaj je bil zaprt v skrajno slabo vzdrževanih, temnih in vlažnih prostorih ječe v Fossani, pokrajine Cuneo. Na lastno prošnjo in priporočilo zdravnika zaradi skrajno slabega zdravstvenega stanja pa bo premeščen v neko ječo na jug Italije, kjer bo razmere kaznjencev znošnejše in dobivajo tudi boljše in zdravljajo hrano. Pivk hua za seboj čelo 3 leta ječe, 7 let je bil pumiltošen od raznih amnatijah tako, da ima presedeti še 16 let ječe. Doma pa je pustil dve neprekrsbljeni hčerki, ki živita v skrajni bedi, od katerih je ena slaboumna že od rojstva, druga pa bolhna.

Agrarna produkcija v tržaški pokrajini

Trst, januarja 1938. V čaku 12 letih se je produkcija žita skoro podvojila. L. 1925 je bilo posejanih z žitom 2800 ha in pridelkek je znašal 35.000 kvintalov, kar da 9,18 kv. na ha. Leta 1937 je bilo posejanih 2900 ha in pridelkek je znašal 58.000 kvintalov s srednjim iznosom na ha 20 kv. L. 1933 z 3190 ha s koruzo posejane površine je znašal pridelkek 46.000 kv koruze (14,5 na ha). V preteklem letu pa je produkcija koruze znašala 90.000 kvintalov. Posejane pa je bilo 3400 ha (26,4 na ha). Preteklo leto ni bilo ugodno za obo kulturi, ker so bile vremenske prilike slabe. V tem letu se je tudi povisalo število živine za 5 odstotkov. Produkcija sena ni bila velika zaradi prenehanja deževja ob priliki košnje. Zaradi tega trpi tudi živinoreja, ker je krma drapa

Burja, sneg in mraz

Trst, januarja 1938. Pred koncem leta se je prišla posloviti burja, ki je posebno v Trstu in Vipavski dolini ter na Krasu pokazala vso svojo silo. Da niti ne omenimo koliko je ob takih prilikah nesreć, koliko klobov žgubio ljudje na cesti, koliko se jih pobije, koliko mlekaric razlike mleko in tako dalje, Marsišje nastane zaradi prilajevje tudi kakšen požar. Ob zadnji priliki so imeli tržaški gasilci opraviti z desetimi požari manjšega obsega, ki gredo vsi na rovaš burje. Kinžla po burji je nastopil občuten mraz tako da se je toplenier znižal skoro do 10 stopinj pod ničlo. Vse je kazalo, da bo nastopila huda zima, ket je bilo v prvih mesecih leta 1929, ko je inorje tudi v Trstu zmrznilo, toda na veliko veselje tega rekorda nismo prekoracili. Burja se je spravila tudi nad tramvaj in je utrgala vodovodno žico. Pri tem je ozgala elektrika franvaškega uslužbenca. Prometni stražniki so liste dni mnogo trpeli, enega je burja zagnala ob tla in ga moćno poškodovala. V bolnice se je zateklo mnogo ljudi s pobilnimi udi in nosovi. V luki je burja porfjala vrvi neke jadrnice in jo odgnala na oljtrno morje, kjer so jo s težavo rešili. Veliko je bilo tudi potrganih telefonskih žic in tudi odkrtilih streh.

Na Krasu je padlo precej snega isto tudi na Goriskem.

Zatiranje gosenic na smrekah

Gorica, januarja 1938. Goriški podestat je uređil na podlagi obstojećih zakonov o varstvu gozdov za vso goriško pokrajino, da morajo vsi posestniki smrekovih in borovih gozdov, kakor tudi posestniki vrtoy in parkov kjer so smreke, pobrati gosenice ter jih zadržati in sicer v roku do 15 februarja izven gozda, da se izbegne požarom. Za to najeti delavci morajo ostati na mestu dokler se ogenj ne pogasi. Po pretećenem roku bodo oblasti zatirale mreć, ako se ne bi dotični lastniki zmenili za to in izvršila delo na njihov račun ter jih še ovadila sodišću. — (Agis).

Namen publikacije „Sveta Gora“

Gorica, januarja 1938. Kakor smo že poročali, ho v kratkem začela izhajati v Gorici nahozna periodna publikacija pod imenom »Sveta gora«. Izdajali jo bodo italijanski franušćanski s Svete gore. Namen knjizice ni morda ta, da bi zadolec kulturni ali dušnihi potrebam našega naroda na Primorskem, temveć da bi priliki tristoletja svetišća na Sv. gori, privabili tja najveć Stovencev, ki bi tako materialno podprli italijanske redovnike, kateri so prisli na mesto slovenskih oćetov in bratov.

VAŽNI DOGAĐAJI U SVIJETU

Dr. Stojadinović Nova francuska vlada u Berlinu

Dr. Milan Stojadinović predsjednik vlade i ministar vanjskih poslova posjetio je Berlin. U Berlinu je bio vrlo svećano doćekau, a u audienciji kod Hitlera je bio preko jednog sata. U poćast dr. Stojadinovića odrzane su razne priredbe i veliki vojnićki manevri.

Otoj posjeti je dr. Stojadinović dao novinarima u Berlinu slijedeće saopćenje: »Za vrijeme boravka u Berlinu predsjednik ministarskog vijeća i ministar vanjskih poslova kraljevine Jugoslavije dr. Milan Stojadinović imao je više razgovora s baronom von Neurathom, njemaćkim ministrom vanjskih poslova u svim pitanjima, koja se zajednićki tiću obih država, kao i pitanjima opće politike. Osim toga bili su vodieni iscrpni razgovori s ministrom predsjednikom generalom Göringom, kao s drugim vodećim licima države i stranke. Ovi su razgovori završeni današnjim primanjem kod Führera i kancelara Reicha, kad je bila prisrena prilika za iscrpivu izmjenu misli u duhu uzajamnog povjerenja. Svi ovi razgovori vodjeni u atmosferi iskrenog prijateljstva i punog razumijevanja za obostrana politićka shvaćanja, potvrdili su ponovno da izmedju obih država postoje preduvjeti za trajno prijateljstvo i za usku saradnju na svima poljima u službi europskog mira. S obilje strane izraženo je čvrsta volja, da se ovaj sretni razvoj njemaćko-jugoslavenskih odnosa i u buduću u svakom pogledu dalje promiće.

Smrt Branislava Nušića

19. o. ni, umro je u Beogradu Branislav Nušić, najpoznatiji pisac kod Srba i ostalih južnih Slavena. Rođen 1861 u Beogradu, služio je kao knižar, na krao činovnik Ministarstva prosvjete, kao dramaturg, urednik pozorišta, ali slavu je stekao kao pisac komedija. Pok. Nušić je bio najplodniji savremeni srpski pisac. Poćeo je da piše stihove, ali je brzo našao svoj put, a to je prića, čuromeska i u glavnom drama i komedija. U Nušićevu novelistiku spadaju: Priputvjetike i drugo kaplara u srpsko-jugoslavenskoj ratu, Ramazan-ke večeri, Hrano Sv. Luke, Listići u požarevaćkog zatvora, Deset mćeć, Općinsko diete, Ben Akiba, Autohografija itd. Nušić je napisao više knjiga, u kojima je oćertao krajeve današnje Južne Srbije, koje je upoznao služeći u njima, tako kraj obala Ohridskog jezera, s Kosova na sinje more, Kosovo. Najpoznatiji Nušićevi kazališni komadi jesu: Protekcija, Narodni poslanik, Prva parnica, Obićai Coviek, Svijet, Pat okoo svijeta, Gospodja ministarica, Beograd nekad i sad, Ujez, Ozloćećena porodica, »Dr.», »Pokojnik». Od drama: Knez od Semberije. Tako je moralo biti. Hadžiloja, Lilian i omorika, Jesenia kisa, Iza hožih ledia, Nahod, Pućina Danak u krvi, Kneginja od Tribala i dr. Popularnost je uživao u cijeloj državi podjednako, pa su njegova djela doživjela na zagrebaćkoj pozornici isto takove uspjeha kao i u Beogradu

Smrt dr. Tome Maretića

U Zagrebu je 15. o. ni, umro ućenjak dr. Tomo Maretić u 84. godini plodna života. Rodio se u Virovitici, službujući u Zagrebu kao srednjioćolski profesor postao je docent, godine 1886 izvanrednim sveučilišnim profesorom, a godine 1889 javni redoviti profesor na filozofskom fakultetu slavjanske filologije. Bio je dekan filozofskog fakulteta. Radi svojih naućnih djela postao je akademikom, a od 1914 do 1917 bio je i predsjednik Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. »Pokojni prof. Maretić je bio nestor hrvaćkih filologa, autor najbolje naućne »Gramatike i stilistike hrvaćkog ili srpskog jezika«, zatim »Historije hrvaćkog pravopisa«, »Metrike narodnih pjesama«, »Naše narodne epike«, »Hrvaćkog ili srpskog jezićnog savjetnika«. Autor je brojnih rasprava iz akcentologije i brojnih studija iz folkloristike Hrvata i Srba. Prevodio je velika epska djela svjetske književnosti. Preveo je Homera, Vergilja i »Odiseju«, ruske klasike, Vergilja, Ovidia, pa klasićna djela iz cijelog Slavenstva. Izdao je stare hrvaćke pisce s komentarima. Preveo je i staroiruđijski epus »Mahabharata«. Poslije filologije Petra Budmanija, koji je radio na Riećniku hrvaćkog ili srpskog jezika 24 godine, pruzeo je redakciju Riećnika dr. Maretić, kao profesor slavenske filologije i indoevropske lingvistike na Sveučilištu u Zagrebu. Od godine 1907 pa sve do »dan prije smrti, dakle preko trideset godina, radio je g. dr. Maretić na Riećniku, koji u njegovoj redakciji obasie 5760 stranica u 6 debelih svazaka

Drobiž

— Gorica. — Zopet se je zgodila smrtna nesreća s strelivom. Na severni strani Sv. Gabrijeła sta pobirala staro željezo 30 letni Stanko Rijavec in 24 letni Alojz Rijavec, pomagali pa jima je tudi Alfred Sušneli star 35 let. Izkopali so projektil većjega kalibra, ki pa je pri odpiranju eksploziviral. Alojza Ritavca je vsega razmesarilo. Sušnelj pa je odtrgalo levo nogo. Stanko Rijavec je dobil teže poškodbe na desnem oćesu.

— Otlica. — Iz Rusije se je vrnil Anton Bratina, kjer je ostal od l. 1914, ko je bil ujet na ruški fronti, 22 let je preživjel v Sibiriji. Nazaj pa je priznalo domoizje. Italijani pa pravijo, da so ga izgnali, ker je italijanske rodil

— Ljubljana. Ugljenokope je inspicirao tri dana podsekretar za korporacije Ricci i na koncu je radnicima izjavio da je vrhovna dužnost njihovaa dati Talljanima najbolji ugljen u najvećo moguću kolićini. O njegovom boravku je i agencija Štefani dala opširnu vijest.

— Pula. U puljsku bolnicu je dopremljen seljak Anton Radmanić Ivan iz okolice Novigrada. Njega su pregazila njegova kola puna drva. Teže je ranjen.

— Rijeka. Roman o Rijeci i Grobniku god. 1600 od Alda Matteia izasao je ovih dana u Trstu.

— St. Vid na Vipavo. — V starosti 98 let je umro gotovo najstareši slovenski župnik Matej Rebolj. Rodil se je 15. septembra 1840. v Kranju. Pastirao je v Sovinjakih, Lovranu, Klani in Frušak nakon je l. 1922 stopil u pokoj.

— Trst. — Neki Tomine Bruno je bil odlikovan s vojaćkim križem za zasluge v Abesiniji.

— Trst. — Samski davek je sedaj tako doloćen: sauci od 25 do 30 leta plaćuje 115 lir, od 30 do 55 leta 155 lir in od 55 do 65 85 lir.

— Trst. — 80 letna Marija Starin je padla po stopnjacih ter se teško ranila. V bolnišnici bo morala ostati 8 tednov.

— Trst. — Pred sodišćem je bila obsojena trafikantinja Stein Helena, ker ni prodajala soli po doloćeni težini ampak manji kot je pisalo na zavojih. Dobil je 2.050 lir denarne kazni in sicer pogojno.

— Trst — (Agis). — Te dneve so splovili v morje novo poćniško motorno lađu, ki so ju tržaćke ladjedelnice izotvorile za neko norvećko pomorsko plovno družbo. Na lađu je prostora za 466 poćnićkov

— Trst. — Tržaćki gasilci so gasili v novembru pri 15 požarih, od teh je bil samo eden većji.

— Trst. — Pogojno je bil obsojen na 800 lir denarne kazni in 8 mesecjev zaporu Luin Marij, ker je hotel ukrasti struñi žleb s škedenjske cerkve.

— Trst. — Parnika »Rapido« in »Iris« sta pripeljala v Trst 8.200 ton ruskega žita iz Novorossijskega. Žito je namienjeno za Celoslovaćko in je to prva pošiljka ruskega žita, ki gre skozi Trst za omenjeno državu, ker doslej so ga dovajali le po Donavi. Z obratovanjem novega silosa so ves ta tovar izkrcali in skrcali na 14 poseljih vlakov u 43 delavnih urah.

— Z. d. a. e. — V fašistićnih listih je polno hvale o Zadru, ker je lani dosegel najveći odstotek rojstev in s tem prvo mesto v Italiji. Na tisoć prebivalcev se je rodilo 33,6 otrok. Da gre ta prirastek na račun hrvaćkega prebivalstva o tem listi moćio.

Italijanska ratna mornarica

Trst, januarja 1938. (Agis). — Koncem leta 1937 je imela Italija vojnih brodov, kot sledi: 4 velike bojne brode, 22 križark, 118 rušicey in 84 podmornic. V gradnji pa je imela 1 bojni brod, ki bo nazvan Littorio, 28 rušicey in 20 podmornic, kar mora biti do konca leta 1942 že izroćeno prometu. Dve jedinice izmed napovjedanih so 15 t. m. spustili še v morje, in sicer v Reški ladjedelnici torpedovko »Lince«, v Trstu pa podmornica »Nante«.

Pripomniti je treba poleg tega še, da so vse jedinice italijanske mornarice se nove, vse zgrajene po najmodernijih principih in najnovijih tipih, zlasti pa vojni brodovi, ki imaju nekateri po 55.000 ton, to temeljito opremljeni s oroženjem. To rožljanje je spodbodilo tudi druge države, ki so začele v zadnjem času tekmovali med seboj za čim hitrejšo in čim temeljitejšo oborožitve na morju.

30.000 talijanskih poljoprivrednih radnika odlaze u Njemačku

Poćetkom ožujka prva grupa talijanskih poljoprivrednih radnika otputovat će u Njemačku na osnovu sporazuma o odašiljanju 30.000 poljoprivrednih radnicara za Njemačku. Ovi će sezonski radnici provesti devet mjeseci u Njemaćkoj i onda se vratiti u Italiju. Posljednje »pojednosti« ovog sporazuma utvrdio je g. dr. Ley prilikom svoga posljednjeg boravka u Italiji sa šefom saveza talijanskih poljoprivrednih radnika profesorom Angelinjem. Ovi će radnici raditi pod istim finansićkim uslovima koji važe na njihovim talijanskim tuzištima.

MALE VESTI

U istočnu Afriku otputovala je prva stotina otaca obitelji, da kao kolonisti u oblasti Cerecere osnuju jedno selo.

Vatikanski državni tajnik kardinal Pacelli primio je japanskog admirala Sigimora Jamamoto-a, koji je izložio pravo stanje Japana s obzirom na katolike i najvijo garanciju, da Japan mislima ostavlja potpunu slobodu djelatnosti.

Sovjetska vlada odlučila je da prekine sve trgovačke veze s uvoznicima iz Italije.

Japanska vlada namjerava povući svoje predstavnike iz Međunarodnog uređa rada i tako i u tome slijediti primjer Italije.

Čehoslovačko trgovačko društvo osnovano je u Pragu za promicanje trgovačkog prometa između Čehoslovačke i Italije uz sudjelovanje: At. Bata, Braca Guttmann i Riunione Adriatica.

Rijeka. Na ovdšnjem brodogradilištu spušten je u more talijanski torpiljer "Linosa". U Trstu na tamošnjem brodogradilištu spuštena u more nova podmornica "Nara".

Za predsjednika Sovjetske unije izabrala su oba sovjetska čveta Kalinina, koji je tako postao državni poglavar Sovjetske Rusije.

Uvoz Italije iz kolonij u prvih 8 mjeseci leta 1937. bileći 200 milijonov lira (u letu 1936 95 milijonov). Izvoz Italije u kolonije u istom razdoblju bio je 1.843.000.000 lir (u letu 1936 1.223.000.000 lir). — (Agris).

Abesinija je poslala u prvih 2 mjeseci leta 1937 za 140 milijonov blaga (1936 leta 6 milijonov). Iz Italije pa je dobila blaga za 1.565.000.000 lir (leta 1936 893 milijonov lir). — (Agris).

Carinski dohodak Italije u prvih devetih mjeseci leta 1937 se narasli od lanihkih 2.025 milijonov lir na 2.515 milijonov lir. to je za 24%. — (Agris).

V mestu Gotha u Thüringu se nalaza bolnica za nemške letalce i mladičnike, ko se bili narasli u Španiji. V. ni se je 400 ranjecev. Bolnica je sirogo zastražena (Agris).

Turinske tvornice avtomobilov so poleg drugih si surovin prizadele tudi za razvijanje pomikanjka gumiya. Uradna poročila pravijo, da imajo turinske tvornice avtomobilov znatna naročila iz Japonske. Naravni gumij skušajo nadomestiti z umetnin, ki ga dobavljajo iz Nemrije, a je mnogo dražji, sicer bolj trpežen, toda manj elastičen. (Agris).

Sveti Otae Papa darovao je svoji od 150.000 talijanskih lira da se iznova sagradi sjemenišče Comillas u Španiji koje je tokom vojnih operacija bilo srušeno.

Dugotrajni rat s Kinom potpuno iscrpljuje japanske finansije. Vojni krugovi zahtijevaju nove kredite, dok se vlada sklanjuje da uvede nove poreze, jer se boji rastuceg nezadovoljstva.

Japanski Mikado povodom obratovanja carskog glavnog stana izdao je poslanicu na japanske vojne sile u Kini, u kojoj optužuje Englesku i Rusiju za sadanjui situaciju na Dalekom Istoku.

Položaj u Mandžuriji postao je za Japance nepovoljniji. Zato su oni privremeno napustili plan potpunog prodiranja u južnu Kinu.

Dopisnik »Tempak« za teruel-skoga bojišta javlja da Francova protu-ofenziva kod Teruelja ne može uspeti, dok je razmjor snaga itakav je sada.

Obvezna zaštita pomorščakov. S i oktobrom je stupil u veliki dekret o obveznoj zaštiti pomorščakov.

Jugoslovański kurira porocila, da se po uvoz živine iz Jugoslavije u Italijo z letom 1938. popólnoma reorganiziral, ter da prihaja za izvoz u Italijo predvsem u poštev goveja živina, za njo pa prašiči. Izvoz goveje živine in prašičev u Italijo je bil v zadnjih letih sledeći:

Table with 4 columns: leto, volli milij., prašiči milij., kom. din, kom. din. Rows for years 1933, 1934, 1935, 1936, 1937.

DUKICEVA »MARJIA DEVIKA« NA ENGLISKOM

Čakavska pjesma Ante Dukića »Marjia devica«, koja je bila već ranije objavljena u dvojezičnom »Jugoslovenskom Glasniku« (Yugoslav Herald) u Chicagu, u proznom prijevodu Mary V. došić, izašla je dne 27 decembra u dnevniku »Jersey Observer« u pjesničkoj obradi američke pjesnikinje Alice Hullin.

NAŠA KULTURNA KRONIKA

PRIZNANJE NAŠEM LISTU

Zagrebački tjednik »Slobodna riječ« donosi u posljednjem broju ovu noticu o našem listu:

»Za božić je ovaj tjedni list, koji izlazi u Zagrebu kao glasilo jugoslav. emigranta iz Julijske krajine, štampan na 16 stranica sa mnoštvom vrlo lijepih i značajnih slika. Uopće sadržaj ovog broja »Istre« je upravo vanredan. Jedan ovcii i interesantan članak posvećen je pokoljnom slovenskom socialisti drugu šru Henriku Turku. To je vrlo interesantan originalni članak: Ekonomsko pozadina flamanskog pitanja u Belgiji od Kees-a (Utrecht). Naše drugove upozoravamo na »Istru«, koja uvijek obiluje vanredno solidnim političkim i socijalnim gradivom.»

»ROŽENICE« V LUBLJANI

V ponedjeljek, 10. januarja t. l., je priredil učiteljski pevski zbor »Emlil Adamič« v veliki dvorani Filharmonije u Ljubljani vokalni koncert. Zbor je vodil naš primorski rojak, učitelj Mila Ferto.

Prvi del koncerta je obsegal tri pesmi primorskih glasbenikov, in sicer pesem »Otroci molite« od Ivana Gerbiča, pesem »Ljubljani vokalni koncert« od dr. Danila Svare na besedilo Karla Široka in pesem »Mati Marjia« od Vilka Ukmarja na besedilo Mileta Klopiča.

Drugi del, ki je vzbudil posebno pozornost med poslušatelji so bile »Roženice«, ki jim je spisal besedilo Mate Balota, a jih je ugalsbil J. Mateti-Ronigov.

Treći del programa je obsegal tri kratke pesmice od St. Ustreca, eno pesem od dr. Miloja Milojevića in dve Adamičevi pesmi.

»Kritika v »Slovencu« o »Roženicah« glasi:

»Predvsem pa se je dirigent s svojima zborom najbolje pogledil v novo skladbo Ivana Matetiča in v njegove »Roženice« jer jim posvetil svo srb in pozornost. Tako je ta skladba tudi dosegla pritrncen uspeh. Je pa ta umetnina tudi vredna pozornosti, kajti v njej je skladatelj, ko po poznano že po drugih uspehli delih («Čače moje»), zopet tonski utecelil svoja močna doživljaja, predvsem pa vzpostavil svoi tanko ubrañi poslug za znanje opazovanja. Skladatelj, ki je priselil Istran je tu zopet v trdno in široko grajenju tvoril povzel sila lepe in značilne glasbene misli svoje domovine, motive, kot žive sredi te občutke za pravi kontrast in učinek izdelal v stvojenstvo, samouklo pmetno z naturalističnim poudarkom.»

REVIJA »MISEL IN DELO«

Decembarska številka ljubljanske revije »Misel in delo« je izšla z sledećo vsebino: Dr. G. Čremošnik: Ob 150-letnici Vuka S. Karadžića. — Lavo Cermelj: Julijska Krajina; III. Puljska in Reška pokrajina; IV. Slovenci in Videmski pokrajini; V. Zadrska pokrajina. — Obznornik. Zapad u akciji (Dr. B. Vrčon). — Notranjepolitični pregled (Verko). — Ob dr. Prijateljstvu »Borba« (Dr. I. Lah). — Jugoslovański univerze v Slavonskom sesteru 1937—38 (B). — Socijalna javna kmetia in delavca (B. Borko). — Poročila. — Kratkij kurs istorij SSSR (B. B.). — »Roditeljski list« (A—J). — T. Seliškar: Bratovščina sinjega galaba. — V srbohorvaščino prevel T. Peruško (In.). — »Madinska Matična« 1937 — Drobline. — Iz bukve naše kranjske spakodrane. — Naših Kranjcev zlati vek. — Sotek (Inko). — Kazalo za celotni III. letnik.

»NAŠ ROD« ŠT. 4.

prinaša med drugim sledeće prispěvke: nadaljevanje »Velike tekme« A. Adamića, katero je ilustriral N. Pirnat, »Marjia v Landarski jami« Fr. Bevka z ilustracijami T. Kralja ter nadaljevanje »Pasterna« z ilustracijami Lj. Ravnikarja, »Sum je senskikh šume Antona Debeljaka z ilustracijami V. Gotiča, »Za G. G. line veter brije«, z pesem Danice Gruden, Josip Ribčić je prispeval »Božić dveh« (ilustriral Mara Kraljeva) ter slikanico »Tine in žival« (ilustr. Oton Gasparl). — Utva je zastopana s »Teto Betvo« (ilustr. Ksenija Prunkova) Pavel Kunaver je zastopan z zgodovinsko povestjo »Volk Gradišćan« (ilustriral H. Smrekar), »Podravske spavlarice« je spisal A. Ingolić, (ilustriral Fr. Miheličić) ter spis »Janezek« Stefanije Gruden z ilustracijami Ksenije Prunkove.

RIKARD KATALINIĆ-JERETOV

objavio je u posljednjem broju »Jadranske Straže« pjesmu »Pjesma o sotonu«

DATUMI NAŠE POVIJESTI

HRVATI I SLOVENCII U ISTRI

Pošto su Slovenci i Hrvati u Istri jako srodni i pošto uopće nema između njih izrazite povučene jezikovne medije, prelaz iz jedne narječja u drugo jedva se opaža. Kad bi se htjelo povući jezikoslovnu među između Hrvata i Slovenaca-Istre, tad bi se to učinilo crtom, koju bi povukli uzduž toka riječice Dragonje, od njena ušća do njena izvora, odatle kroz Cičariju do Podgrada, tako da bi ovo mjesto spalo u područje Slovenaca. Pučanstvo koje stanuje sjeverno spomenute crte, odnosno na desnoj obali Dragonje, je uglavnom slovenska, a ono što stani južno od te crte, odnosno na lijevoj obali je riječice i dalje prema jugu, pripada hrvatskom narodu. Najjužnija mjesta slovenska bila bi Krkavec, Koštabona, Truške, Soerga, Movraž, Podgraje, najsjevernija hrvatska mjesta pako Kaštel, Merišće, Oskoruš, Topolovac, Gradišnje, Jelovice, Golac, Poljane, Račice, Malobrdce, Rupa, Lisac. Možda imaju Krkavec na slovenskoj strani i Kaštel na hrvatskoj strani najjužniji jezik.

Hrvati i Slovenci došli su u Istru koncem VI. i početkom VII. stoljeća, što sa istoka šlo sa sjevera. U većem broju došli ih je također u XVI i XVII stoljeću. Ovi posljednji nazvani su novi stanovnici, ošli su bijedeći pred Turcima i naselili su predjelo u Porečkom i puljskom kotaru.

doista Hrvatima veći prije naseljene, ali u rečenim stjećima radi kužnih bolesti i čestoga ratovanja jako opustjele. Među ostalim bilo je u XVII stoljeću naseljeno i selo Peroj u puljskom kotaru, i to po stanovnicima pravoslavne vjere iz Crne Gore jednim te vjere u Istri.

Ima u Istri kajkavaca, oko Buzeta i Šćakavaca u dijelovima puljskoga i porečkoga kotara, najveći dio njih su čakavci. Njihov jezik u književnim spomenicima, crkvenim i svjetovnim, zove se kad hrvatski, kad ilirski kad slavenski, slovianski, slovinski i slovenski.

Kako poslije seljenja naroda i njihova naseljenja u pojedine zemlje i predjele Evrope ne opažamo razvoja književnosti kod drugih naroda, tako ga ne opažamo za prvih stoljeća niti kod Hrvata i Slovenaca aopće, niti u Istre napose. Ali već dosta za rana u srednjem vijeku, te sve dalje nalazimo pismenih spomenika i kod Hrvate Istre, i to najprije na Kvarnerskim otocima, a nešto kasnije i kod njih na poluotoku. Ti pisani spomenici pisani su ili su tiškani što glagolskim, nešto i cirilskim, što po latinskim napisanim slovima. Stariji su većinom crkveni, najviše katolički, ponekle iz jedne kratke dobe i protestantski. Među novijima ima više svjetovnih. (Po V. Spiniću).

KNJIGA O SARAJEVSKOM ATENTATU

U izdanjima »Nove Evrope« u Zagrebu izašla je knjiga bivšeg suća istražitelja u sarajevskom atentatu L. Pfeifera: »Istraga u Sarajevskom atentatu«.

Ta knjiga, osim svoje političko-historijske strane ima važnost i kao jak aktuelni politički dokument. Jer već dvadeset godina se vodi povremeno kampanja, naročito u njemačkoj štampi, da bi se svalila krivica za rat na Srbiju. Jer Nijemci dokazuju da oni nisu prouzročili Svjetski rat, već da ga je prouzročila Srbija, koja da je bila organizator atentata na Franju Ferdinanda u Sarajevu i da su Gavriilo Princip i ostali atentatori bili samo oružje u rukama službene Srbije. Te tvrdnje naročito je uspješno pobijao bivši srpski poslanik u Beču g. Jovan Janović.

Međutim najautoritativniji svjedok o tome je do sada sudio. G. Lupo Pfeifer bio je sudac istragom u procesu i bio je poznat u njemačkoj štampi, da je poznat kao poznati empcionalac, jer je Austrija smatrala da će i tako istraga dokazati učešće Srbije. Poslije toliko godina i taj svjedok progovorio i on je najautoritativnije

oborio njemačke tvrdnje i pokazao da srpska vlada nije imala udjela u tom atentatu, već da je i plan izvršenja djelo samih atentatora.

Urednik »Nove Evrope« dr. Milan Čučin dodao je knjiži napomene, koje osvjetljuju pojedine navode komentiranja a najviše sa obilnim bibliografskim podacima i razjašnjenjima. Knjiga je i obilno ilustrirana što pojačava zanimljivost iste. Cijela tehnička oprema je na zamjenjivoj sifni.

Pišući o toj knjiži g. Mirko Kus-Nikolaiev u »Slobodnoj Riječi« završava svoji prikaz ovim riječima:

Mi se danas u cijelom svijetu nalazimo u situaciji, koja je goruće još tieskobnija od one k. 1914. Ova je knjiga poduka za one, koji misle da granitne ploče nasilja mogu ugušiti krak za slobodom. Neposredno iz atentata pisao je poznati, sada već pokojni, njemački publicist Maximilian Harden, da će biti teško za Austriju ako se u toj atentatu digna na visinu Principa. Teško će to biti i cijelom svijetu...

Kuhinjski recepti emigranata za neemigrante

Sa zidnih novina Omladinske sekcije društva »Istra« u Zagrebu

Neemigranti su uvijek siti. Da im omogućimo veći izbor jela, donosimo na ovom mjestu recepte, za kojima se u posljednje vrijeme najviše traži među bliskim krugovima ogranaui potražnja.

Na svakom kavalku srećemo simbole: prije iz Biblije treba da se shvati simbolika, savazno vodstvo sjedi simbolika, neemigrantske organizacije spavaju simbolika. Sve je u znaku simbola. Neka budu i naši recepti, i to od najviše preko subote prema ponedjeljku, četku, unatrag. Konacno i neemigranti leži usvatag. I. j. (da ne bih ko krivo razumio) ročna se s povrlokom u »drugi nam rodni kraj«.

Ima u neemigrantskim i njima bliskim krugovima postojao važan progres: u gledanju na društvene probleme, političko i kuhinjsko. Jedino se opaža — sa žalosno konstatirano — degeneracija u pituju vina. Nekada tako gorljivo ljubitelji kapljice, sada liježe od vinke čaše kao svu strijele. O vinu se ne misli govoriti u njihovoj blizini. Kada spomenete gostionicu, vidite stotinu ruku kako se pobožno križa i šepće u šake: »Potari je sveti križ, od mene vraziti«.

Međutim, prodjimo na recepte.

Nadajmo se, no starom običaju od 1918 do danas (1937) su vrlo male promjene.

Subota: podgrijati što je ostalo od nedjelje, dodati malo mlike i narezati sludunatog osmitjela, koji neka bude po mogućnosti što bliži prirodnom. Sve skupa neka se dinstu 2 sata. Kad se dobro ugrije, može se grubiti iz korita i gutati bez pljuvalke.

DVE RAZPRAVI DR. FR. MESESNELA

šta izišli kod ponatis iz »Spomenice dvadesetogodišnjice oslobođenja Južne Srbije« in sicer »Vizantinski spomenice, kjer pisec obravnava najstareje, dobo prve kršćanske umetnosti u Južni Srbiji, ki je prispela iz Bizanca ter »Stari srpski spomenice, ki nam dojo lep pregled udejevovanja srednjeveške Srbije na polju umetnosti. Obe razpravi sta izšel za novo leto. — (Agris).

»KOVAC TOMAZ«

daljša pesnitve, ki jo je napisal dr. Ivan Lah ob priliki smrti T. G. Masaryka je prevedel v slovaščini dr. V. Merka u Nitri. Prevod je zelo lep in je izšel za novo leto. — (Agris).

»MALI ISTRANIN«

Broj 4 »Malog Istraninca« za proslac ima ovaj sadržaj: Pismo malom Isusu, E. R. Stričev božićni dar, Ivo Bit: Jutarnji koncert, P. Klođara: Zan: Za bačnik, Šima Fučić: Za unuče, Straj nad strojevinu, Barba Ričev: Mala priča o malom Marcu, Gabriel Cvitan: Svaka sına, Martin Fuček: Mirko, Razno, Klok i Jožić, Zagonetke.

NOVA STUDIJA PROF. ŽICA O ISTRI

U feljtonu zagrebačke »Hrvatske Straže« objavio je neumorni popularizator Istre prof. Nikola Žica odluju raspravu pod naslovom »Nova Vasa kod Poreča u Istri«.

JAVNA GOVORNICA O ORGANIZATORNO-PROPAGANDNOM OTSJEKU

U početku naglašujem da je ovo što će iznijeti moje lično mišljenje, kao što to ispravno tumači i uredništvo listre, pa ga kao takvo i iznašam, zahvaljujući prethodno uredništvu, što je otvaranjem nove rubrike omogućilo da svako iznosi svoje poglede u vezi sa našim emigrantskim radom. Dakako sve u najboljoj namjeri, da poslužim i na taj način stvari, kojoj svi mi služimo.

Riječ je o našem Organizatorno-propagandnom otdjelu.

Svi oni, koji su bili svjedoci I. Kongresa, održanog u septembru 1932 u Beogradu, sjećat će se, da je Kongres usvojio predlog, da se obrazovanjem pojedinih saveznih Otsjeka, izvrši decentralizacija i raspodjela rada u Savezu. Tako je između drugima, osnovan i Organizatorno-propagandni otdjelak sa sjedištem u Ljubljani.

O radu ovog otdjelka nije potrebno mnogo govoriti, jer svi koji su tokom godina pratili rad ovog, bez sumnje najvažnijeg otdjelka, dali su na kasnijim Kongresima, najvidljiviji izražaja o svom priznanju za polučene uspjehe.

Nadžalost, uslijed izvesnih okolnosti, koje su uticale na rad i razvoj ovog otdjelka, vidjeti smo, da je ovaj otdjelak — svojim krivicom — unatrag godinu dana otprikrice, nešto popustio. No o tome nije danas riječ.

Parola, kojom se operisalo na V. Kongresu u Brodu, bila je »decentralizacija«. Čudno zvuči pored saznanja, što se poslije pet godina — otkako je, kako je već gore rečeno, ova decentralizacija već izvršena, osnivanjem raznih otdjelka — ponovo postavljaju na tapet pitanje decentralizacije, iako je ovo skitno u otdjelku, što se središtem u Zagrebu, već izvršeno.

Neshvatljivo je, što se je htjelo postići sa već prihvaćenim i u djelo sprovedenim predlozima. Faktat je, da je Kongres u Brodu, bez mnogo razmišljanja i skoro bez diskusije — jer se svi ma žurilo — ovu već izvršenu decentralizaciju još jednom decentralizirao i da je spomenuti otdjelak na taj način podijeljen na dva dijela, na »A« i na »B«. »A« sa sjedištem u Ljubljani, »B« sa sjedištem u Zagrebu.

Motivacija: Tako zahtjevaju lokalne prilike!

Znači, da su lokalne prilike samo u jednom mjestu drukčije dok su u ostalim mjestima jednake.

Je li to opravdano ili nije, vidjet će se kasnije.

Ovaj otdjelak u Ljubljani bio je valjda jedina i najjača spojica između t. zv. »slovenskog dijela, Juljske Krajin« i emigracija (kako se tu u najnovije vrijeme govori) i hrvatskog dijela, izvan Dravske banovine. Preko ovog otdjelka bile su povezane sve naše organizacije od Maribora do Skoplja, od Subotice do Dubrovnika. Otdjelak je bio taj, koji je upravljao i davao inicijative emigrantskim jedinicama.

Osnivanjem istovjetnog Otsjeka u Zagrebu, svega toga nestaje. Organizacije izvan Dravske banovine prekinule su svaku vezu sa slovenskim dijelom. Niti znamo mi, šta se i kako se radi u Dravskoj banovini, a još manje oni iz Dravske banovine, što i kako radimo mi ostali, prema jugoslavstvu.

A jedno, isti ciljevi, iste dužnosti! U tome se vidi cijepanje i podvojenost, a jedinstvo svake akcije dolazi u pitanje, iako se do sada za tim uvijek težilo. Uostalom zato je i bio osnovan ovaj Otsjek sa sjedištem u Ljubljani.

Pri raspravi oko ovog predloga je rečeno, da će ova Otsjeka raditi sporazumno. Je li to praktički moguće izvesti, ne znam, ali vidim već unapred, da će prije ili kasnije doći do izražaja sve, samo ne ono što treba. U prvomu redu pitanje prestiža (možda i borba za prestž) između ova dva samostalna Otsjeka, jer će svaki od njih, prije ili kasnije nastojati, da njegov upliv kod ostalih organizacija bude što jači. Organizacije će se pokolebati i zbušiti kod ostalih organizacija, jer će svaki od njih, prije ili kasnije nastojati, da njegov upliv kod ostalih organizacija bude što jači. Organizacije će se pokolebati i zbušiti kod ostalih organizacija, jer će svaki od njih, prije ili kasnije nastojati, da njegov upliv kod ostalih organizacija bude što jači.

U glavnom rečeno, diobom Organizatorno-propagandnog otdjelka na dvoje, kiđa se svaka veza sa slovenskim dijelom Juljske Krajinje i obratno, što je protiv našeg zajedničkog interesa. To je isto tako, kao kad bi imali dva ili više Saveza, sa sjedištem u Beogradu, Zagrebu ili Ljubljani.

Mnogo se je do sada govorilo o jedinstvenosti akcije. Diobom ovog otdjelka, bez kojeg se prema skitećenom izstavu nikakva akcija ne može ni zamisliti, umjesto jedinstvenosti imati ćemo po pojnost, podvojenost u akciji, razliku između nas i njih.

Poznato je, da u Dravskoj banovini živi go naše emigracije, koju sačinjavaju većim dijelom emigranti iz slovenskog dijela Juljske Krajinje, dakle Slovenci. Poznato je ali to, da baš u Dravskoj banovini živi i veliki broj emigranata iz Istre, dakle Hrvata. Isto tako, kao što u Zagrebu, Beogradu, Skoplju, Splitu, Novom Sadu i dr. živi veliki broj emigranata. Slovenaca pored Hrvata. I upravo zato, što smo tako lijepo izmišljeni, što mi međusobno ne pravimo nikakve razlike ni pitanja, upravo zato ukazuje se potreba za jednim jedinstvenim vodstvom, jednom jedinstvenom akcijom, jer nas ništa ne dijeli, ničin, ni dužnosti su nam iste.

Kao i obično, na Kongresu se o tome nije mnogo diskutovalo, već se je išlo za tim, da se Kongres, kao i uvijek, što prije završi, a zato je bilo potrebno prihvatiti sve, svaki predlog, samo da se što prije završi.

Predlagajući, kojima ne osporavam dobru namjeru, motivisali su svoj predlog, kako napomenuti, što to iziskuju mjesne prilike, koje nisu svuda jednake. Ova je tačno, ali je i uvijek bilo naglašavano, da se svaka organizacija u izvodenju postavljene zadace, ima razvati prema mjesnim prilikama.

Ravnajući se prema tim mjesnim prilikama, nije rečeno, da se ima promijeliti i bit, sadržina postavljenoj zadatku, jer je ova ista, i ne mijenja se, pa ma kakve bile te lokalne prilike. — Smašao je uvijek isti, a efekat negdje jači, negdje slabiji. Riječ je jedino o načinu izvršenja, o organizaciji i o našoj sposobnosti, odnosno ulozenom trudu. Prema tome i ova motivacija nije na mjestu.

I sa finansijske strane bi se moglo prigovoriti, jer će se i izdaci bez sumnje morati time povećati. Kako pak stoji naša emigracija sa finansijske strane, znamo svi vrlo dobro, pa nije potrebno trošiti riječi.

Stvar je zaista vrijedna diskusije, a na Kongresu je bilo premalo vremena. Svi smo se žurili. — J. L.

SVE NA SVOJE MJESTO

Mnogo se toga traži od naših emigrantskih organizacija, bez obzira mogu li one ili ne mogu to da vrše. Kad bi bolje promotriše te naše organizacije, vidjeti bi, da one dođu sve što mogu i da ne mogu, bi bitnije promjene u njihovom radu, ali naprotiv koji ih za većim promjenama, bili bi uzaludni i neke donijeti željenog ploda. Takvih je pokušaja bilo i ranije, ali do promjena nije dolazilo.

O radu i sastavu naših društava pisano je više puta, pa je dovoljno da iznesemo one najbitnije.

1. Naše organizacije ne pripadaju nijednoj strančukim grupaciji i dok su one vanstrančukim njihovim je članovima u potpunosti slobodno predjeljivanje i omogućavanje im je pripadnost svim pokretima i strankama;

2. Članom može biti svaki emigrant bez obzira na političko mišljenje i socijalni položaj;

3. Rad se organizacija, uglavnom, svodi na pomaganje emigranata i zastupanje njihovih interesa pred vlastima i javnošću. U sum se drugim obinama prisrskate kako se zna i kad se može.

Uz ovaj je bolje strane, otkavak sastav i rad omogućuje svim emigrantinama da rade u zajedničkim organizacijama, pod jednim krovom, pa ako i zbog nekoga drugoga, a ono da svojim doprinosom pomažu svojim potrebnim zemljancima. K tome otkavak sastav omogućuje jedinstvo emigracije za sve kolektivne nastupe u odučnim časovima, koji i drže emigraciju na okupu.

Iz postanka naših društava i iz njihovog razvoja možemo slobodno tvrditi, da i svaka nova organizacija koja bi, uz drago, preuzela zadatke do sada i gore spomenute, ostane doista bi u isti polje iako bi rad izgledao malo drukčiji. Isto tako možemo ustvrditi da rad koji vrše naše današnje organizacije, ne samo da je potreban i koristan, već da ga ni druge organizacije ne bi mogle uspješno vršiti. Prilike i sredstva stvorile su ih takvima i one imaju i za sebe svoju tradiciju.

Ali i priricanja koja izbijaju u emigraciji nisu bez opravdanja. Tu dolazi najviše u pitanje se o važni rad, akcija u istovjetnom odredjenom smjeru. Nema nikakavog pretjerivanja i dobiva se utisak, da se sv ovdje i zbira već našeg sudjelovanja i srma nam bez razlike moglo bi se predbaciti, da smo trulaci ovog ljepšeg života koji pripremaju drugi bore.

Ovaj rad koji se u našim organizacijama danas ne vrši, ne smije se suziti na samu emigraciju i ne može postojati umutar našega Saveza i njegovih jedinica. Polje ovog rada je Juljska Krajina, Tamo živi naš narod. Kako mu je — svima nam je poznato. Životne živele pokazuje još jedinstvenost. Stičući ovako našeg emigrantskog dijela iz Istre, na ovaj kraj gdje od slobode može se govoriti, gdje izgubljeni narodi za nju se ne bore, pokazuju pravo stanje. Svakako naša jedinica prepuštena je samoj sebi, nema zasutih manjih grupa, koje bi svjesno radile na otporu i na promjeni teško položaja. Mi smo znali da stvarimo organizaciju koja odgovara prilikama. Naši izvanstani podjelji nisu se snali, nisu ostvarili pobedu i jačinu. Znači ih je nekakva brulalost i nepostojno nastojanje. Jed se može učiti u obzir njihov optimizam i nada u skoru promjeni. Posljedica je bila: potpuna dezorganizacija, puno rasulo.

Što da na tog polju, koje je zanemareno, urade oni koji mogu i hoće? Potrebno je, da se ovdje okupe u posebnu organizaciju i da dodju u istinski dodir sa stvarnim prilikama. Ova organizacija biti će samo jedina skupina novog pokreta i njeni članovi neće pripadati nijednoj drugoj stranici. Tu će biti razumljiva i ideologija i program i borbu i akcija, tj. sve ono i ostalo, kako se uzalud traži od današnjih naših društava.

VIJESTI IZ ORGANIZACIJA

POZIV

na XI. redovnu glavnu godišnju skupštinu i Popovnog potpornog društva »Istra« u Novom Sadu, koja će se održati u nedjelju 23. januara 1938. god. u 9 sati prije podne u maloj sali narodnog doma Veleškog u Kraji Aleksandra Ujedinitelja.

- DNEVNI RED:
1. Otvazanje skupštine; 2. Izbor dva člana izvršitelja zapisnika; 3. Čitanje izvještaja o radu uprave; 4. Izvještaj bilježnika; 5. Predložak za sprostažiti članstvo članovima strančukim članovima; 6. Predložak o istupanju iz članstva Saveza emigrantskih društava iz Juljske Krajinje; 7. Predlog o uređivanju članarine; 8. Izvještaj Nadzornog odbora; 9. Davanje razrešenja staroj upravi; 10. Biranje nove uprave i II. Eventualije.

U slučaju da se u ovom omezanom vremenu ne skupi dovoljan broj članova, to će se skupština u smislu propisa Pravila (paragraf 15-og) održati za jedan sat kasnije, bez obzira na broj prisutnih članova na istom mjestu sa istim dnevnim redom.

Pošto je dneval red skupštine prilično velik, pozivaju se članovi i članice Popovnog i potpornog društva »Istra«, u njegovih sekcija da na skupštinu nezastovno dodju u punom broju i točno u zakazano vrijeme, jer će istoj prisustvovati veći broj gostiju od svih dravskih društava iz Beograda, Zemuna, St. Broda, Otsjeka, Subotice i ostalih mjesta.

Umoljavaju se članovi i gosti van Novog Sada, da svoj doprinos na skupštinu prirave odgovarajućim iznosom potpore društva, koja će se pobrinuti za penoštiva.

Uz bratski istarski pozdrav!

UPRAVA.

Petnaeste »umzene novine« O. s. »Istre« u Zagrebu

Ona naša »Istra« koja je dnevno priradjuje u nedjelju 23. a. m. u 9 sati prije podne redovite »umzene novine« sa biranim programom. Pozivamo članove i ostali istarska omladinu da prisustvuju »umzenim novinama«. Usmene će se novine održati u prostorijskim prostorijama Otsjeka, Mošenička ul. 16

Istarski akademski klub

U subotu 22. o. m. u 8 sati na večer održat će kolega Jurković Emil predavanje: »Sedmičnik u sklopu socijalnog gospodarstva«.

Predavanje se održat će u društenim prostorijama, Palmotičeva 33 III. Pristup slobodan.

IZ AMERIKE

»Putem naše porjebice za Ameriku« g. Mary Vidušić napisao nam je g. Emila Blazevič, Metropolitan Opera House 1475 Broadway, New York City, iznos od 1 dolara, pa je time pobudilo svoga pretplođu do 31 XII 1937. Zahvaljujemo!

SLOVENCIMA U ZAGREBU SE PRIPOROČA DOMAĆE SLOVENSKO PODJETJE

„BRUNSWICK“

Pariski Modelsalon, Ilica 54, I. kat, ZAGREB

Izdeluje po meri in najmoderniji Ših modelih trdke »Brunswick« — Paris svoje muško i žensko garderobu po sledećih cenah:

fazona meške obleke Din 350.—
suknje Din 300.— damskih plašćev (model) Din 200.— poravila od Din 80.— dalje, obraćanje obleke ali suknje Din 250.—

Naročnike u provinciji na željo posetimo z vorzci. vsa naročila iz provincije za obraćanje u moderitane obleke izvršujemo z obratno nošto.

ZAPISKI KMEČKEGA FANTA

SPOMINI NA POT V ABESINIJO

NOŠA IN OBIČAJI ABESINECV.

Zensko in moški se po znanosti skoraj ne razlikuje. Oboje se enako, samo z helim prenosom ob leđih. Drugično so goli. Zenske imajo nekakšen kos krija. Lasje so krutki in kodrastji. Ljudje so visoki in vitki, moški zelo lepega života. Zensko so lepe, elegantne postavne, visoke, imajo lepe rdeče-nastine in bela zoba. Deklice zgodaj dozorejo — pri petnajstih letih se poročijo. Nobena ne čaka več 20 let.

Moški so zelo zvesti svojim ženam. Vedno hodita skupni. Kadur je goz mož na samem, pelje s sobo, ženo in otroke. Svoji voljo in družino postavi na kanelo. Tako mlajor dva in več dni skozi puščavo do namenjenega kraja ali trga.

NASELBINE.

Abesinske vasi so vsi bolj na gričih, med belimi palmami. Kočo so okrogle, zgrajene z sarkovih palic ter omejene zunanji z oduki od kamel. Zelo redno stanovanje kamel. Imajo dosti ovac in bivolskih krav. Kamel rabijo za oranje in za potovanje po puščavi.

Mesta imajo po nekoliko zidanih hiš, z visokimi streho. Pokrajina je od morja proti vzhodu peščena in ravna. V notranjosti je svet valovit, obraščeno s palmami in raznim sadnim drevjem (dateljni, rožiči itd.). Divjčina ni dosti, razen hijen, opice in raznih kač.

Slikovitost pokrajine jo nekad čudovito, posebno zaradi belih skal. Po dolinah pa se vidi krásno sadje, posebno so lepi grozdji banan. V enem grozdju je včas 200 kosov.

Banan je dosti. Manj je kokosovih palm. Ljudstvo pa ni podiralo svojih drev. Kokosove orehe obraja s pomočjo opice. To so privzelo z verižico na zadnjih nogah in so navajeno splezati na drevo. Ni drevca so svede z zadržanim nogami in sude sudež toliko časa, dokler ne pgle. Pod drevosom pa stojita dva moža, ki držata dobro napeto otežo in javlja vanj orehe.

DOŽIVLJAJI MED VOJNO.

so bili različni. Včas sem bil zelo dobro volje. Posledno ča sem ves popoldan preležal pod palmami, sem si mislil, kako lepo je vojaško življenje, ker sem imel okrog sebe polno banan in dateljnino. A vse to mi ni ustrezalo, ker sem videl na visokih palmah kokosov oreh in me je vedno mikalo, kako bi mogel do njega. Poskusil sem splezati, a mi ni uspelo, ker ima drevo močne trne. Bilo je prepovedano sekati drevo, a nič za to.

NARUČITE DŽEPNI KOLEDAR »SOCA« ZA 1938 GOD.

Sel sem skrivaj po sekiro in podrl drevo na dva. Otrgal sem vse, kar je bilo sadoženo in so umetili na drugo stran, kjer sem bil včas prvi časnikom. Vzel sem bajonet in napelvil z njim luknjo v kokosov oreh, da sem lahko pil mleko. Tako sem užival sladko likerom najboljšega abesinskega sadu.

En liter teza mleka je dovolj za cel dan vsakemu junaku.

Prisel je večer, ko sem stal še vedno v palmovinih gozdih. Značil sem trnoba, ki je dajala znak za večerjo. A meni ni bilo več mar za vojaško večerjo. Do temu se nisem vrnil v taborišče. Ko sem prišel v taborišče, so me vsi vprašali, kje sem bil, da nisem prišel večerjati. Rekal sem jim, da me je bolela glava in da mi ni za jed. Takoj so razumljivo, kakšen je bil pravi vzrok. Dobro so me poznali. Priporočil sem jim, naj se oči preskrbuje z orehi, pa so mi vpraševali, kako naj pridajo do sadu, ki visi tako visoko na visoki. Kaj? Posreči drevo! Ali ne veste, da je strogo prepovedano? — In res se odšli vsi misliti, da jaz splezam na drevo. Ob vsaki priliki pa sem jih podražil: Kdor ne zna, naj se v Abesinijo ne poda!

DNEVI HOJE IN BITKE.

Pod močnimi sončnimi žarkmi smo korakali po neznanih abesinskih deželah, čez gorovje in skalovje in čez veliko puščavo, kjer ni bilo nobenega potoka ne studenca. Vsak moč je prejel na podva litra vode na liter. Nikjer ni bilo vode, da bi si človek

osvežil svoje utrujeno telo. Z dvema litrama vode, ki sem jih dohvil, sam tistem vedel, kaj početi. Ali hi si z njo opral? Selo ali bi jo pili. Vedno sem mislil, na kokos kdaj pridem do njega, da si potolažim želo. S tem upanjem sem vedno vedno mahal za tovarši.

Kadar smo dohileli našo pehoto, smo morali najprej razpeljati telefonske žice, da so polki imeli zvezo. Nato smo si uredili šotore. Za vsake šlor, vojaške ob šotor, tako da nam ponosni ni bilo mraz. Noči so zelo mrzle.

Ves abesinski teritorij je zelo čuden. Po dnevi je bila vročina nad 48 stopinj. Ponoči pa povzročajo mraz velike rose, ki padajo na zemljo. Če ne bi bil, tel. ros, bi vse rastlinstvo usahnilo, saj dežanje tu samo po četkrat na leto.

POKOPAVANJE PADLIH ŽRTEV.

Na mnogih krajih, kjer ac bilo velike bitke, je bilo treba pobrat najprej naše bele ranjenice. Te so odpeljali v bolnice. Potem so spravili in pokopali najprej naše bele in črne mrtvece ter jih pokopali. Ko so svoje spravili, so želo prišli na vrsto žrtve srčnih Abesincev. Zveliki so jih na kipe, polili z neko tekočino in jih žgnali. V dveh urah je bil iz vsega samo še pepel.

Skopali so jame in pepel zagrebeli. Na vsak tak kraj so postavili znamenja, da so vedeli, kje je pepel žrtve abesinske vojne.

»Istra« izlazi svakega tjeđna v petak — Broj okeovnog računa 36.789 — Pretplatia: za cijelo godinu 48.— din., za pola godine 24.— din.; za izostavstvo dvostruko; za Ameriku z Gornara na godinu — Oglasi se računaju po cjenikim Jugoslavenske štampa d. d. Zagreb, Masarskova 288. Ili broj telefona 87-88. Za uverništvo odgovara: Dr. Zvonimir Zrinski. Adresa: Masarskova ulica 38. Ili broj telefona 87-88. Za izostavstvo odgovara: Radost Plesković, Zagreb, Ilica broj 131.